

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ, ΕΥΡΕΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗΣ-ΔΙΑΛΟΓΙΚΗΣ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ
ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΜΕ ΘΕΜΑ

ΑΝΑΠΗΡΙΑ, ΣΩΜΑ, ΜΗΧΑΝΗ,
ΒΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ, ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

19 & 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Το συμπόσιο αυτό θα πραγματοποιηθεί στις **19 & 20 Οκτωβρίου 2018** στην Πανεπιστημιούπολη Γάλλου στο Ρέθυμνο. Ενδέχεται να αυξηθούν οι μέρες διεξαγωγής του συμποσίου αν υπάρχουν περισσότεροι από τους προβλεπόμενους ενδιαφερόμενους ομιλητές των οποίων η πρότασή τους για ανακοίνωση θα έχει κριθεί θετικά. Το συμπόσιο διοργανώνεται από την *Εργαστηριακή Μονάδα Οικολογικής Ψυχολογίας και Βιωματικής, Ευρετικής και Αφηγηματικής-Διαλογικής Ψυχοπαιδαγωγικής* του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Στο συμπόσιο θα πραγματοποιήσουν **ανακοινώσεις** προσκεκλημένοι επιστήμονες που σχετίζονται άμεσα με την προβληματική του. Εκτός των προσκεκλημένων ομιλητών παρέχεται η δυνατότητα σε ειδικούς επιστήμονες-ερευνητές και καλλιτέχνες που έχουν ασχοληθεί με τα ζητήματα του συμποσίου να συμμετάσχουν ως εισηγητές. Οι εισηγήσεις μπορούν να κινούνται σε μια από τις αναφερόμενες πιο κάτω θεματικές ενότητες του συμποσίου. Είναι όμως ευπρόσδεκτες και προτάσεις για επιπλέον θεματικές ενότητες αρκεί να σχετίζονται με τους στόχους και το σκεπτικό του συμποσίου. Στο συμπόσιο μας ενδιαφέρει να συγκεντρώσουμε ομιλητές που στις ανακοινώσεις τους επιχειρούν να εμβαθύνουν στα επιστημολογικά, μεθοδολογικά και κοινωνικά ζητήματα της αναπηρίας αναδεικνύοντας τους πιο σύγχρονους προβληματισμούς, προσεγγίσεις και προοπτικές.

Όσοι επιθυμούν να συμμετάσχουν με **ανακοίνωση** στο συμπόσιο καλούνται να υποβάλουν περίληψη της εισήγησης/παρουσίασής τους στα **ελληνικά** με έκταση όχι μεγαλύτερη των **400 λέξεων**, δηλώνοντας συγχρόνως το θεματικό άξονα που αυτή εντάσσεται.

Η περίληψη της εισήγησης/παρουσίασης θα πρέπει να αποσταλεί το αργότερο μέχρι τις **30 Ιουνίου 2018** στην ηλεκτρονική διεύθυνση mavrikospourikos@yahoo.com και πρέπει να περιλαμβάνει τίτλο, όνομα συγγραφέα και Ίδρυμα, όπου αυτός/ή ανήκει. Η **περίληψη της ανακοίνωσης** θα πρέπει να εμπεριέχει **Θεωρητικό-ερευνητικό υπόβαθρο, Σκοπό, Μέθοδο, Αποτελέσματα και Συμπεράσματα**. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρονται όλα τα απαραίτητα **στοιχεία επικοινωνίας των ομιλητών** με ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα.

Η παρουσίαση των ανακοινώσεων θα γίνει στο πλαίσιο συγκεκριμένων πάνελ. Η διάρκεια της **ανακοίνωσης** θα είναι **20 λεπτά** και **10 λεπτά η συζήτηση**. Οι ενδιαφερόμενοι θα ενημερωθούν αν η εισήγηση/παρουσίασή τους έχει γίνει δεκτή το αργότερο μέχρι τις **30 Ιουλίου 2018**.

Τα κείμενα των εργασιών που οι ομιλητές επιθυμούν να μας δώσουν θα φροντίσουμε μετά από την σχετική τους κρίση και επιμέλεια να τα **δημοσιεύσουμε σε συλλογικό βιβλίο**. Οι ημερομηνίες υποβολής των κειμένων των εργασιών καθώς και οι οδηγίες συγγραφής και όροι δημοσίευσης θα ανακοινωθούν αργότερα.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το διοργανωτή του συμποσίου **Μάριο Α. Πουρκό**, Καθηγητή στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Κρήτης στο τηλέφωνο **6936550791** ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: mavrikospourikos@yahoo.com

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

Εξετάζοντας το θέμα της αναπηρίας διαπιστώνει κανείς, πέρα από τις γνωστές αφελείς/λαϊκές αντιλήψεις, απόψεις και δοξασίες/στερεότυπα της αναπηρίας, την ύπαρξη μιας πληθώρας επιστημονικών θεωρητικών και ερευνητικών προσεγγίσεων που κυμαίνονται από τις πιο αυστηρά βιοϊατρικά προσανατολισμένες στις πιο αυστηρά κοινωνικο-πολιτικά προσανατολισμένες. Ομαδοποιώντας τις προσεγγίσεις αυτές διακρίνουμε τρεις χαρακτηριστικές επιστημονικές προσεγγίσεις της αναπηρίας: την ιατρική, την κοινωνική και την λειτουργική (αλληλεπιδραστική) προσέγγιση. Πρόκειται για τρεις ιδεώδεις τύπους επιστημονικών αναπαραστάσεων (συστημάτων αναφοράς, «πλαισίων» που οργανώνουν την αντίληψη/κατανόηση των ειδικών) του φαινομένου της αναπηρίας που βασίζονται σε διαφορετικές παραδοχές και ως εκ τούτου διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους αναδεικνύοντας διαφορετικές πτυχές και διαστάσεις του, καθώς και τις διαφορετικές οπτικές σχέσης του με την κοινωνία. Κάθε μια από τις προσεγγίσεις αυτές, που στη βάση τους βρίσκονται οι

κοινωνικο-ιστορικο-πολιτισμικές διαδικασίες, αντιλαμβάνεται, κατανοεί και απαντά με διαφορετικό τρόπο στα διάφορα ζητήματα της αναπηρίας.

Βασικό συγκροτητικό στοιχείο στις απαντήσεις που δίνονται στα επιμέρους ζητήματα της αναπηρίας διαδραματίζουν οι *αξίες* (που ρυθμίζουν ή διαμορφώνουν/διατυπώνουν τους στόχους που κατευθύνεται η ανθρώπινη δράση) και οι *νόρμες* (που ρυθμίζουν ή οργανώνουν τις μεθόδους και τα μέσα επίτευξης των στόχων), που εκ των πραγμάτων συνδέονται με συγκεκριμένα κανονιστικά συστήματα ρύθμισης της ανθρώπινης συμπεριφοράς που ορίζουν τι πρέπει (φυσιολογικά ή κανονικά) να επιθυμούν, προσδοκούν και φιλοδοξούν οι άνθρωποι για τα ζητήματα της αναπηρίας (τους προσδιοριστικούς της παράγοντες, εκδηλώσεις, συνέπειες, κτλ.) και πώς θα πρέπει να προσπαθούν και τι θα πρέπει να κάνουν γι' αυτά. Τα κανονιστικά αυτά συστήματα και οι συνδεδεμένες με αυτά αξίες και νόρμες δεν λειτουργούν απλαισίσια και ανιστορικά καθότι έχουν, όπως εύκολα γίνεται κατανοητό, κοινωνικο-ιστορική και πολιτισμική προέλευση. Οι διαδικασίες, δηλαδή, διαμόρφωσης και συγκρότησης των αξιών και των νορμών είναι κοινωνικο-ιστορικά και πολιτισμικά πλαισιοθετημένες.

Έτσι, ο τρόπος που αντιλαμβάνεται κανείς την αναπηρία (το τι απαιτήσεις χρειάζεται να εκπληρώσει και τι οφείλει να κάνει σε πρακτικό επίπεδο) συνδέεται με τις αξίες και τις νόρμες που σε ένα κοινωνικο-ιστορικο-πολιτισμικό πλαίσιο έχουν διαμορφωθεί. Πολύ σημαντικό ρόλο σ' αυτό διαδραματίζουν ο τρόπος που η κοινωνία είναι οργανωμένη, ο τρόπος που λειτουργούν τα άτομα χωρίς αναπηρία, που ως πλειοψηφία τείνουν να αποτελούν ένα είδος ομάδας αναφοράς όσον αφορά την ανάλυση της θέσης και των επιπτώσεων της αναπηρίας στην κοινωνία και στα επιμέρους θεσμικά και άτυπα της πλαίσια.

Το φαινόμενο της αναπηρίας, πέρα από τις αφελείς/λαϊκές αναπαραστάσεις (το ηθικολογικό μοντέλο της αναπηρίας και το μοντέλο της προσωπικής τραγωδίας) και τις θέσεις των τριών διακριτών σήμερα επιστημονικών προσεγγίσεων της αναπηρίας (τη βιο-ιατρική, την κοινωνική και τη λειτουργική προσέγγιση), είναι ένα σύνθετο και πολυδιάστατο φαινόμενο που σημαίνει ότι είναι αδύνατο να κατανοηθεί στην ολότητά του με απλά ερμηνευτικά σχήματα. Τόσο στην βιο-ιατρική προσέγγιση, όπου η αναπηρία τείνει να ερμηνεύεται με την αναγωγή της στις βιολογικές ιδιότητες του ανθρώπινου οργανισμού/σώματος (το γεγονός δηλαδή ότι βασίζεται σε μεταφυσικές παραδοχές σχετικά με την εσωτερική φύση της αναπηρίας και την αντικειμενική της φύση, θεωρώντας ως κατάλληλο επιστημολογικό-μεθοδολογικό παράδειγμα μελέτης και έρευνάς της το θετικιστικό-ποσοτικό), καθώς και στην κοινωνική προσέγγιση, όπου η αναπηρία ερμηνεύεται με την αναγωγή της στα υφιστάμενα περιβαλλοντικά κοινωνικο-πολιτισμικά εμπόδια και στα κοινωνικά στερεότυπα και προκαταλήψεις (το γεγονός δηλαδή ότι βασίζεται σε μεταφυσικές παραδοχές σχετικά με τον εξωτερικό χαρακτήρα της αναπηρίας και την υποκειμενική της φύση, θεωρώντας ως κατάλληλο επιστημολογικό-μεθοδολογικό παράδειγμα μελέτης και έρευνάς της το ερμηνευτικό-ποιοτικό), τα αίτια της αναπηρίας τείνουν να αναγάζονται σε μια ομάδα παραγόντων με ομοιογενή χαρακτήρα. Η αναγωγή αυτή, ωστόσο, φαίνεται να είναι μια νοητική μόνο κατασκευή, που είναι βέβαια απαραίτητη για την ανάπτυξη των επιστημονικών προσπαθειών. Στην περίπτωση των δύο αυτών προσεγγίσεων, υπάρχουν, ωστόσο, επιπλέον σημαντικά ζητήματα που σχετίζονται με την αγνόηση διάφορων πτυχών του φαινομένου της αναπηρίας, που είναι ζωτικής σημασίας τόσο για την κατανόηση του τι είναι η αναπηρία όσο και για την εξήγηση για το ποια είναι τα αίτια, οι μηχανισμοί και οι συνέπειές της.

Από την άλλη, έχουμε επίσης σήμερα τις λειτουργικές προσεγγίσεις της αναπηρίας, που μέσω της άμεσης σχέσης τους με τις μηχανές και την ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας δημιουργούνται νέες συνθήκες με τεράστιες εφαρμογές και θετικά αποτελέσματα στην επιστήμη της αποκατάστασης των λειτουργιών των ατόμων με αναπηρία. Το πεδίο αυτό γνώσης σε συνδυασμό με τα νέα επιτεύγματα της μηχανικής και της τεχνολογίας φαίνεται ότι δημιουργεί ενδιαφέρουσες προκλήσεις για πιο συνθετικές προσεγγίσεις σε σχέση με την εφαρμογή των βασικών ευρημάτων των βιο-ιατρικών, κοινωνικο-ιστορικο-πολιτισμικών, οικολογικών, συστημικών, πολυτροπικών και τεχνικών/τεχνολογικών επιστημονικών προσεγγίσεων όσον αφορά: (α) τις δυνατότητες αποκατάστασης των μη υπάρχοντων ή απωλεσθέντων λειτουργιών του ανθρώπινου

οργανισμού/σώματος (και –στο φυσιολογικό επίπεδο– των επιμέρους ιστών, οργάνων και συστημάτων κτλ.), (β) τις δυνατότητες για βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία και διεύρυνση της λειτουργικής τους αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον, και (γ) τις κοινωνικές συνεπαγωγές και τα ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα που προκύπτουν από τις πρακτικές και τις νέες μορφές τεχνολογικής βοήθειας των ανάπηρων ατόμων και τις νέες μορφές συζεύξεων που εκ των πραγμάτων χρειάζονται να αναπτυχθούν συνολικά με το κοινωνικό τους περιβάλλον.

Στόχος του διεπιστημονικού συμποσίου είναι η παρουσίαση και αποτίμηση της προβληματικής που αφορά την αναπηρία σε συνδυασμό με το σώμα, τη μηχανή, τα βιώματα και τα συναισθήματα στο πλαίσιο της οικογένειας, της εκπαίδευσης και της κοινωνίας γενικότερα στη βάση των πιο σύγχρονων επιστημονικών προσεγγίσεων και δεδομένων, έχοντας ως βασικό άξονα προβληματισμού τις δυνατότητες δημιουργικής σύνθεσης των προσεγγίσεων και κατά συνέπεια διεύρυνσης και εμπλουτισμού του θεωρητικού και μεθοδολογικού εξοπλισμού των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών αγωγής και υγείας. Με άλλα λόγια, στόχος του συμποσίου είναι η εξέταση και ο κριτικός αναστοχασμός καίριων θεωρητικών, επιστημολογικών, ηθικών, δεοντολογικών και μεθοδολογικών ζητημάτων που αφορούν τη θέση της αναπηρίας (σε συνδυασμό με το σώμα, το βίωμα, τη μηχανή και τα συναισθήματα στην οικογένεια, την εκπαίδευση και την κοινωνία) στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών αγωγής και υγείας. Είναι επίσης να εξετάσουμε ζητήματα που αφορούν την αναπηρία και τις ψυχολογικές (νοητικές-γνωστικές, ιδιοσυγκρασιακές, μαθησιακές, παρωθητικές, κ.ά.) διαδικασίες και τις διαδικασίες αγωγής, κοινωνικοποίησης, υγείας και θεραπείας στο πλαίσιο της οικογένειας, του σχολείου, των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης. Μετατοπίζοντας την έμφαση του ενδιαφέροντος σε πιο συνθετικές και ολιστικές προσεγγίσεις και πρακτικές της αναπηρίας, το συμπόσιο στοχεύει στην κριτική αποτίμηση των γνωστών θεωριών της αναπηρίας. Ένας άλλος βασικός στόχος του συμποσίου είναι να παρέχει στη νέα γενιά φοιτητών και ερευνητών όχι μόνο εναλλακτικές προσεγγίσεις στη θεωρία και έρευνα των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας, αλλά και καινούργιους τρόπους σκέψης σχετικά με την ερευνητική-διδασκτική τους ταυτότητα.

Ορισμένοι από τους στόχους του συμποσίου είναι:

1. Να προσδιοριστεί και να διερευνηθεί η θέση της αναπηρίας στη θεωρία και έρευνα των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας.
2. Να παρουσιαστεί και αποτιμηθεί η σύγχρονη προβληματική (προσεγγίσεις, θέσεις, κριτικές, διαμάχες, διλήμματα, παρανοήσεις, καταχρήσεις) και τα πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα που αφορούν την αναπηρία στις κοινωνικές επιστήμες, την τέχνη και τις επιστήμες αγωγής και υγείας.
3. Να προσδιοριστούν και να αναδειχθούν οι δυνατότητες και τα όρια των προσεγγίσεων της αναπηρίας στις κοινωνικές επιστήμες, στην τέχνη και στις επιστήμες αγωγής και υγείας.
4. Να προσδιοριστούν οι ιδιαίτερες προκλήσεις που δημιουργούν οι προσεγγίσεις της αναπηρίας στις κοινωνικές επιστήμες, στην τέχνη και στις επιστήμες αγωγής και υγείας.
5. Να προσδιοριστεί και να διερευνηθεί η θέση της αναπηρίας και των προσεγγίσεών της στα ζητήματα της μεθοδολογίας της έρευνας και της γνώσης.
6. Να κατανοηθούν οι σχέσεις μεταξύ της αναπηρίας, των βιωματικών διαδικασιών που συνδέονται με αυτήν και των συμβολικών διαδικασιών και αναπαραστατικών μορφών.
7. Να παρουσιαστούν οι συνεπαγωγές και εφαρμογές που έχει η αναπηρία στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας και επίσης γενικότερα στην εκπαίδευση, την παιδεία και την κοινωνική πολιτική.
8. Να παρουσιαστούν οι εφαρμογές που έχει η αναπηρία και οι προσεγγίσεις της σε ποικίλες περιπτώσεις δοκιμάζοντας νέες ιδέες και ερμηνείες.
9. Να διερευνηθούν οι χρήσεις και καταχρήσεις της αναπηρίας στις κοινωνικές επιστήμες, την τέχνη και στις επιστήμες αγωγής και υγείας.

Πιο συγκεκριμένα, ο προβληματισμός και η συζήτηση εστιάζεται στα ακόλουθα βασικά ζητήματα:

1. Τι είναι η αναπηρία, ποιες είναι οι βασικές της διαστάσεις και πώς αυτή προσλαμβάνεται από τους ανθρώπους με διαφορετικά χαρακτηριστικά (φύλο, ηλικία, κοινωνική θέση, βιογραφία, κ.ά.);
2. Ποιοι είναι οι θεμελιώδεις ιστορικοί και επιστημολογικοί παράγοντες που οδήγησαν στην ανάπτυξη και την ανάπτυξη των θεωριών και ερευνών της αναπηρίας στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας;
3. Τι τάσεις υπάρχουν στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας σχετικά με τις ερευνητικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις που έχουν ως βασικό τους αντικείμενο την αναπηρία;
4. Γιατί είναι αναγκαίες και χρήσιμες οι προσεγγίσεις για τη θεωρία και έρευνα της αναπηρίας στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας;
5. Τι θέση έχει η αναπηρία ή θα μπορούσε να έχει στα διάφορα πλαίσια της έρευνας των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας;
6. Γιατί και πώς η αναπηρία και η μεθοδολογία έρευνας συναντούνται ή μπορούν να συναντηθούν για την προώθηση της γνώσης;
7. Τι είδους «αλήθειες» παράγονται από τις προσεγγίσεις που αφορούν την αναπηρία;
8. Πώς η «ποιότητα» των προσεγγίσεων αυτών μπορεί να οριστεί ή να εξασφαλιστεί;
9. Πώς οι προσεγγίσεις για την αναπηρία συνδέονται με την έρευνα των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας;
10. Πώς η πραγματικότητα της αναπηρίας μπορεί να πλαισιώσει και να επηρεάσει τη θεωρία και την πρακτική των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας;
11. Πώς οι ερευνητικές προσεγγίσεις της αναπηρίας στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας λειτουργούν στην πράξη;
12. Πώς οι σχέσεις νου-σώματος-κοινωνίας-πολιτισμού στα ζητήματα της αναπηρίας αλλάζουν ή αντιστέκονται στην αλλαγή ως ιστορικές διαδικασίες ανασχηματισμού του κόσμου;
13. Πώς το ζήτημα της αναπηρίας των ανθρώπων, αλλά και των ζώων επηρεάζουν την κατανόηση του κόσμου μας;
14. Ποιες είναι οι δυνατότητες και τα όρια των προσεγγίσεων στη θεωρία και έρευνα της αναπηρίας στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας;
15. Τι ρόλο διαδραματίζει η αναπηρία στις νοητικές-γνωστικές και γενικότερα ψυχολογικές διαδικασίες (αντίληψη, νόηση, σκέψη, παρώθηση, φαντασία, γλώσσα, προσωπικότητα, κ.ά.);
16. Τι ρόλο διαδραματίζει η αναπηρία στις μαθησιακές, αναπτυξιακές, επικοινωνιακές, διαπροσωπικές, κοινωνικο-ηθικές, θεραπευτικές διαδικασίες στο πλαίσιο της οικογένειας, του σχολείου, των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης;
17. Τι γνωρίζουμε για την αναπηρία των παιδιών στο πλαίσιο της σύγχρονης πραγματικότητας (καθημερινή επικοινωνία, οικογένεια, σχολείο, νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας) και ποιες είναι οι σημειούμενες αλλαγές σε σχέση με παλαιότερες πολιτισμικές νοοτροπίες (παράδοση και διαχρονικές ανθρωπολογικές σημαίνουσες);
18. Τι είδους χρήσεις και καταχρήσεις της αναπηρίας έχουν γίνει και γίνονται στις κοινωνικές επιστήμες, στην τέχνη και στις επιστήμες αγωγής και υγείας;

Βασική μας επιδίωξη είναι η προβληματική του συμποσίου αυτού να συγκεντρώσει ερευνητές από γειτονικά επιστημονικά πεδία των κοινωνικών επιστημών, της τέχνης και των επιστημών αγωγής και υγείας και να ενθαρρύνει την προώθηση διεπιστημονικών (interdisciplinary), πολυεπιστημονικών (multidisciplinary), υπερεπιστημονικών (transdisciplinary) και συνθετικών (integrative) προσεγγίσεων όσον αφορά τη διερεύνηση των φαινομένων και ζητημάτων που αφορούν την αναπηρία σε συνάρτηση με το σώμα, τη μηχανή, τα βιώματα και τα συναισθήματα στο πλαίσιο της οικογένειας, της εκπαίδευσης και της κοινωνίας και κυρίως της σύμφυτης δυνατότητας του ανθρώπου να αλλάζει με όρους σχέσεων και αλληλεπιδράσεων με το περιβάλλον του (οικολογικό, κοινωνικό,

πολιτισμικό), όχι μόνο υπό το πρίσμα των κυρίαρχων σήμερα θετικιστικών, βιο-ιατρικών, κονστρουκτιβιστικών και μετανεωτερικών προσεγγίσεων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

1. Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί και Επιστημολογικές Διαστάσεις της Αναπηρίας

- Η έννοια και το νόημα της αναπηρίας
- Οντολογικά, επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα της αναπηρίας
- Αναπηρία και κοινωνικές επιστήμες (ψυχολογία, κοινωνιολογία, ανθρωπολογία, κ.ά.)
- Αναπηρία και ανθρωπιστικές επιστήμες
- Αναπηρία και καλλιτεχνική δημιουργία
- Αναπηρία και επιστήμες της υγείας
- Αναπηρία και επιστήμες της αγωγής
- Αναπηρία και ψυχοθεραπεία
- Η αναπηρία στην κριτική κοινωνική και πολιτισμική θεωρία
- Αναπηρία και ρεαλισμός
- Αναπηρία και κονστρουκτιβισμός
- Αναπηρία και πραγματισμός
- Αναπηρία, σώμα και βίωμα
- Κοινωνικές αναπαραστάσεις και αφελείς/λαϊκές αντιλήψεις (στερεότυπα, προκαταλήψεις) της αναπηρίας
- Αναπηρία και στίγμα
- Στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στα άτομα με αναπηρία
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της αναπηρίας (βιο-ιατρικές, κοινωνικές, λειτουργικές προσεγγίσεις)
- Προοπτικές και όρια, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των θεωρητικών προσεγγίσεων για την αναπηρία
- Συστημικές και οικολογικές διαστάσεις της αναπηρίας
- Αναπηρία και διεπιστημονικές (interdisciplinary), πολυεπιστημονικές (multidisciplinary) και υπερεπιστημονικές (transdisciplinary) ερευνητικές πρακτικές
- Διαμάχες και διλήμματα σχετικά με την αναπηρία
- Πέρα από την αναπηρία: Λάθη, παρανοήσεις καταχρήσεις σχετικά με τις προσεγγίσεις της αναπηρίας στη φιλοσοφία, την επιστήμη και την τέχνη

2. Αναπηρία και Κοινωνικο-Ιστορικές και Πολιτισμικές Διαδικασίες

- Αναπηρία και κοινωνική θεωρία
- Κοινωνικο-ιστορικές, πολιτισμικές και οικολογικές διαστάσεις της αναπηρίας
- Η αναπηρία ως κοινωνικο-ιστορικό-πολιτισμικό φαινόμενο

- Χωρο-χρονικές διαδικασίες και αναπηρία
- Η αναπηρία μέσα από το πρίσμα της ιστορίας (προνεωτερική, νεωτερική και μετανεωτερική εποχή)
- Η αναπηρία σε καιρούς κρίσης στην κοινωνία
- Αναπαραστάσεις, συμβολισμοί και τύποι αναπηρίας στις διάφορες ιστορικές εποχές
- Αναπηρία και διαδικασίες διαμόρφωσης του εαυτού και της ταυτότητας
- Νομικές διαστάσεις της αναπηρίας
- Αναπηρία και βιωσιμότητα: νέες έννοιες και νέες πρακτικές στην εποχή της κρίσης
- Σύγχρονη κρίση και φωνές των ατόμων με αναπηρία
- Κοινωνικο-ιστορικές και πολιτισμικές πηγές των στάσεων απέναντι στην αναπηρία
- Αναπηρία και ετερότητα (διαφορετικότητα)
- Αναπηρία και συλλογικές μνήμες
- Συνεπαγωγές της αναπηρίας στους θεσμούς της κοινωνίας

3. Αναπηρία και Ψυχολογικές (Νοητικές-Γνωστικές, Συναισθηματικές, Παρωθητικές, Συνειδησιακές, κ.ά.) Διαδικασίες

- Το ζήτημα των σχέσεων του νου και του σώματος των ανάπηρων ατόμων: Καρτεσιανές και αντικαρτεσιανές προσεγγίσεις – Υπερβαίνοντας τους δεισμούς
- Ψυχολογικές διαστάσεις της αναπηρίας
- Συναισθηματικές διαστάσεις της αναπηρίας
- Αναπηρία και γνώση: Προς μια σχεσιακή προσέγγιση
- Το σώμα του ανάπηρου ατόμου ως τόπος γνώσης: Ο ρόλος της αναπηρίας στις νοητικές-γνωστικές διαδικασίες
- Αναπηρία και ψυχικές διαδικασίες (αντίληψη, σκέψη, συναισθήματα, παρώθηση, φαντασία, μνήμη, γλώσσα, δημιουργικότητα, προσωπικότητα, συνείδηση κ.λπ.)
- Αναπηρία, δράση και διαδικασίες συγκρότησης του νοήματος
- Βίωμα της αναπηρίας, γλωσσικές διαδικασίες και μεταφορές
- Αναπηρία, συναισθήματα και γνώση
- Αναπηρία και δημιουργική φαντασία
- Αναπηρία και συνειδησιακές διαδικασίες
- Αναπηρία και διυποκειμενικές διαστάσεις της γνώσης
- Γνώση, εξουσία και πειθαρχικοί μηχανισμοί του σώματος των ανάπηρων ατόμων
- Αναπτυξιακές διαστάσεις της αναπηρίας
- Χρήσεις και καταχρήσεις της αναπηρίας στις ψυχολογικές (νοητικές-γνωστικές, συναισθηματικές, παρωθητικές, κ.ά.) διαδικασίες

4. Αναπηρία, Σώμα, Βίωμα και Ζητήματα Μεθοδολογίας της Έρευνας

- Η θέση της αναπηρίας στη μεθοδολογία της έρευνας (ποσοτική, ποιοτική, μεικτή και βασισμένη στην τέχνη μέθοδος έρευνας)
- Όταν το σώμα του ερευνητή συναντά το σώμα των ανάπηρων υποκειμένων της έρευνας: Προς μια ενσώματη σχεσιακή ερευνητική μεθοδολογία
- Αναπηρία, αντιληπτικά συστήματα (οπτικό, ακουστικό, γευστικό, οσφρητικό, κιναισθητικό) και πολυτροπικές μεθοδολογίες έρευνας
- Αναπηρία, υλικότητες (materialities) και διαδικασίες συλλογής, ερμηνείας, αναπαράστασης και διάδοσης των ερευνητικών δεδομένων
- Αναπηρία, προσφερόμενες δυνατότητες (affordances) και ενσώματες-βιωματικές και βασισμένες στην τέχνη μεθοδολογίες/μέθοδοι έρευνας
- Αναπηρία, σώμα, ψηφιακές τεχνολογίες και νέοι τρόποι ερευνητικού σχεδιασμού
- Έμφυλες ταυτότητες της αναπηρίας, σώμα, βίωμα και ερευνητικές διαδικασίες και πρακτικές
- Ενσώματο βίωμα της αναπηρίας, γλωσσικές διαδικασίες και μεταφορές στο πλαίσιο των μεθοδολογιών/μεθόδων έρευνας
- Η αναπηρία στο πλαίσιο των ποιοτικών μεθοδολογιών έρευνας (εθνογραφική, βιογραφική, αφηγηματική, ερμηνευτική, φαινομενολογική, διαλογική, σημειωτική, κριτική, κοινωνικο-ιστορική-πολιτισμική, έρευνα-δράση, φεμινιστική, κ.ά.)

- Αναπηρία, σώμα, βίωμα, λόγος, αφήγηση
- Perezhivanie και το ανθρώπινο δράμα των ατόμων με αναπηρία
- Εξουσία, γνώση και πειθαρχικοί μηχανισμοί του σώματος των ατόμων με αναπηρία στο πλαίσιο των μεθοδολογιών/μεθόδων έρευνας
- Χρήσεις και καταχρήσεις της αναπηρίας στην επιστήμη και στην μεθοδολογία έρευνας

5. Αναπηρία, Παιδί και Οικογένεια: Πρακτικές Αγωγής, Κοινωνικοποίησης, Πειθάρχησης, Επενέργειας, Επικοινωνίας, Μάθησης και Ανάπτυξης

- Ζητήματα προσβασιμότητας και αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία στην οικογένεια
- Εξουσία, γνώση και πειθάρχηση των ανάπηρων ατόμων στο πλαίσιο της οικογένειας
- Οικογενειακή ιδεολογία και παιδική αναπηρία
- Παιδική αναπηρία, πειθαρχικοί μηχανισμοί και αντιστάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας
- Οικογενειακός χώρος και «διαχείριση» της κίνησης των παιδιών με αναπηρία
- Πρακτικές γραμματισμού και κοινωνικοποίησης των ατόμων με αναπηρία στο πλαίσιο της οικογένειας
- Αναπηρία, σύγχρονες μορφές οικογένειας και διαδικασίες συγκρότησης νέων μορφών υποκειμενικότητας
- Αναπηρία, προσφερόμενες δυνατότητες (affordances) και διαδικασίες αντίληψης, δράσης και επενέργειας (agency) στο πλαίσιο της οικογένειας
- Υλικότητες (materialities) και διαδικασίες διαμόρφωσης του εαυτού/ταυτότητας των ατόμων με αναπηρία στο πλαίσιο της οικογένειας
- Έμφυλες ταυτότητες της αναπηρίας και οικογένεια
- Αναπηρία και σεξουαλικότητα
- Το βίωμα της αναπηρίας στην οικογένεια
- Στάσεις και συμπεριφορές της οικογένειας (γονέων, αδελφών, κ.ά.) απέναντι στα άτομα με αναπηρία
- Αναπηρία και επικοινωνιακές διαδικασίες στο πλαίσιο της οικογένειας
- Αναπηρία και διαδικασίες αγωγής, μάθησης και ανάπτυξης στο πλαίσιο της οικογένειας
- Αναπηρία και κοινωνικο-ηθικές διαδικασίες στο πλαίσιο της οικογένειας
- Βίωμα της αναπηρίας, γλωσσικές διαδικασίες και μεταφορές στο πλαίσιο της οικογένειας
- Αναπηρία και ειδική αγωγή στο πλαίσιο της οικογένειας
- Αναπηρία και υγεία στο πλαίσιο της οικογένειας
- Η αναπηρία σε περιόδους κρίσης της οικογένειας
- Προγράμματα παρέμβασης σε άτομα με αναπηρία στο της οικογένειας
- Στρατηγικές βοήθειας των ατόμων με αναπηρίες στο πλαίσιο της οικογένειας

6. Αναπηρία, Παιδί και Εκπαίδευση

- Ζητήματα προσβασιμότητας και αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση
- Εξουσία, γνώση και πειθάρχηση των ανάπηρων ατόμων στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική ιδεολογία και παιδική αναπηρία
- Στάσεις και συμπεριφορές των εκπαιδευτικών απέναντι στα άτομα με αναπηρία
- Παιδική αναπηρία, πειθαρχικοί μηχανισμοί και αντιστάσεις στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Σχολικός χώρος και «διαχείριση» της κίνησης των παιδιών με αναπηρία
- Πρακτικές «σωματικού εγγραμματισμού» στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Αναπαραστάσεις της παιδικής αναπηρίας στα σχολικά εγχειρίδια
- Αναπηρία, προσφερόμενες δυνατότητες (affordances) και διαδικασίες αντίληψης, δράσης και επενέργειας (agency) στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Υλικότητες (materialities) και διαδικασίες διαμόρφωσης του εαυτού των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση
- Έμφυλες ταυτότητες της αναπηρίας και εκπαίδευση
- Αναπηρία και μαθητικές δράσεις στο σχολείο
- Αναπηρία και επικοινωνιακές διαδικασίες στο πλαίσιο της εκπαίδευσης

- Αναπηρία και διαδικασίες διδασκαλίας, μάθησης και ανάπτυξης στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Αναπηρία και κοινωνικο-ηθικές διαδικασίες στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Βίωμα της αναπηρίας, γλωσσικές διαδικασίες και μεταφορές στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Αναπηρία και υγεία στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Αναπηρία και ειδική αγωγή στο πλαίσιο της εκπαίδευσης
- Αναπηρία και εναλλακτικές ψυχοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις (κριτική παιδαγωγική, διαλογική παιδαγωγική, βιωματική παιδαγωγική, φεμινιστική παιδαγωγική, κ.ά.)
- Προγράμματα παρέμβασης σε άτομα με αναπηρία στο της εκπαίδευσης
- Στρατηγικές βοήθειας των ατόμων με αναπηρίες στο πλαίσιο της εκπαίδευσης

7. Αναπηρία, Μηχανές και Νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας

- Ζητήματα προσβασιμότητας και αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία στις νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας
- Αναπηρία, μηχανές και νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας, πολυτροπικότητα
- Αναπηρία, προσφερόμενες δυνατότητες (affordances) και διαδικασίες αντίληψης, δράσης και επενέργειας (agency) στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Υλικότητες (materialities) και διαδικασίες διαμόρφωσης του εαυτού των ανάπηρων ατόμων στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Αναπηρία, πολυτροπικότητα, μηχανές και νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας
- Συνεπαγωγές και ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα των πρακτικών και μορφών τεχνολογικής βοήθειας των ανάπηρων ατόμων στη σύγχρονη εποχή
- Εξουσία, γνώση και πειθάρχηση των ανάπηρων ατόμων στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Έμφυλες ταυτότητες της αναπηρίας στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Το βίωμα της αναπηρίας στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Αναπηρία και επικοινωνιακές διαδικασίες στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Αναπηρία και διαδικασίες διδασκαλίας, μάθησης και ανάπτυξης στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Αναπηρία και κοινωνικο-ηθικές διαδικασίες στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Βίωμα της αναπηρίας, γλωσσικές διαδικασίες και μεταφορές στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Αναπηρία και ειδική αγωγή στο πλαίσιο των νέων μηχανών και των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Αναπηρία και υγεία στο πλαίσιο των μηχανών και των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας
- Στρατηγικές βοήθειας των ατόμων με αναπηρίες σε σχέση με τις μηχανές και νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας

8. Αναπηρία, Δημιουργικές Πρακτικές και Τέχνη

- Αναπηρία, σώμα, μηχανή, βιώματα και συναισθήματα στις δημιουργικές πρακτικές και στην τέχνη (λογοτεχνία, χορός, μουσική, τραγούδι, οπτικές τέχνες, εικαστικές τέχνες, κινηματογράφος, θέατρο, φωτογραφία, περφόρμανς, εγκαταστάσεις, κ.ά.)
- Αναπαραστάσεις της αναπηρίας στην τέχνη (με βάση το φύλο, την ηλικία, την κοινωνική τάξη, τη θρησκεία, τη φυλή, την εθνικότητα κ.ά.) και οι πολιτισμικές και οι ηθικοπλαστικές τους προϋποθέσεις
- Εικονογραφικές και μορφολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας (το σώμα ως εικονογραφικό θέμα – μορφολογικές και ιστορικές ταξινομίες)
- Αναπαραστάσεις της παιδικής αναπηρίας στην τέχνη

- Αναπηρία, τέχνη, αλληλεπίδραση και διαλογικές διαδικασίες (διαλογικότητα)
- Αναπηρία και Αρχιτεκτονική
- Αναπηρία, προσφερόμενες δυνατότητες (affordances) και διαδικασίες αντίληψης, δράσης και επενέργειας (agency) στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Υλικότητες (materialities) και διαδικασίες διαμόρφωσης του εαυτού/ταυτότητας του ανάπηρου ατόμου στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Εξουσία, γνώση και πειθάρχηση των ανάπηρων ατόμων στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Έμφυλη αναπηρία, δημιουργικές πρακτικές και τέχνη
- Το βίωμα της αναπηρίας στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Αναπηρία και επικοινωνιακές διαδικασίες στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Αναπηρία και διαδικασίες διδασκαλίας, μάθησης και ανάπτυξης στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Αναπηρία και κοινωνικο-ηθικές διαδικασίες στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Βίωμα της αναπηρίας, γλωσσικές διαδικασίες και μεταφορές στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Αναπηρία και ειδική αγωγή στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Στρατηγικές βοήθειας των ατόμων με αναπηρίες σε σχέση με τις δημιουργικές πρακτικές και την τέχνη
- Αναπηρία και υγεία στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Αναπηρία και αυτοσχεδιασμός στο πλαίσιο των δημιουργικών πρακτικών και της τέχνης
- Αναπηρία και καρναβάλι
- Χρήσεις και καταχρήσεις της αναπηρίας στις δημιουργικές πρακτικές και στην τέχνη

